

Projekt

z dnia 10 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SMOŁDZINO**

z dnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Smółdzino na lata 2026 - 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153), art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.)

**Rada Gminy Smółdzino
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Smółdzino na lata 2026 - 2027, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Smółdzino.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Smóldzino

z dnia.....2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Smóldzino na lata 2026 - 2027

I. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

II. Wstęp

Alkohol i narkotyki są najczęściej spotykanymi substancjami uzależniającymi, a ich nadużywanie stanowi poważne problemy zdrowotne, społeczne i ekonomiczne. Z nadużywaniem alkoholu i narkotyków powiązane są m.in. problemy przemocy w rodzinie, ubóstwo i wykluczenie społeczne. Szkody wywołane alkoholem i substancjami psychoaktywnymi nie ograniczają się tylko do osób uzależnionych, ale obejmują swym zasięgiem również członków rodziny i najbliższe otoczenie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii i integracji społecznej należy do zadań własnych gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Smóldzino na lata 2026 - 2027 określa cele i zadania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.

Program ma na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu, narkotyków i innych uzależnień, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i wzrost społecznej świadomości w tej tematyce.

Program przygotowano uwzględniając cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia oraz w oparciu o wytyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Smóldzino na lata 2022 - 2027.

Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są do potrzeb i możliwości ich realizacji, w oparciu o posiadane zasoby.

III. Adresaci

Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Smóldzino, w szczególności:

- osób i rodzin z problemem alkoholowym lub narkotykowym,
- osób współuzależnionych,
- osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- dzieci i młodzieży szkolnej, nauczycieli, rodziców, konsumentów i sprzedawców napojów alkoholowych,

- przedstawicieli instytucji i służb pracujących w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

IV. Diagnoza problemów

Demografia

Gminę Smołdzino, według stanu na dzień 16.11.2025 r. zamieszkiwało ogółem **3196** mieszkańców tj. **1630** kobiet i **1566** mężczyzn, w tym dzieci i młodzież do 18 roku życia **504**, w wieku produkcyjnym – **1784** osób oraz **908** osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1. Liczba ludności w latach 2023-2025

ROK	Stan na dzień 16.11.2023 r.	Stan na dzień 16.11.2024 r.	Stan na dzień 16.11.2025 r.
Liczba mieszkańców ogółem:	3254	3221	3196
w tym: kobiet	1649	1644	1630
mężczyzn	1605	1577	1566
w tym: do 18 r.ż.	546	532	504
wiek produkcyjny	2090	2050	1784
wiek poprodukcyjny	600	640	908

Źródło: USC Urząd Gminy Smołdzino

Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców Gminy utrzymuje się na podobnym poziomie, choć systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się społeczeństwa wymaga podjęcia z wyprzedzeniem działań zmierzających do stworzenia systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokajanie specyficznych potrzeb osób starszych.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku liczba zarejestrowanych bezrobotnych z Gminy Smołdzino przedstawiała się następująco:

Tabela 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2023 - 2025

Liczba osób zarejestrowanych na dzień 30.09.2023 r.	69	w tym kobiet: 34
Liczba osób zarejestrowanych na dzień 30.09.2024 r.	72	35
Liczba osób zarejestrowanych na dzień 30.09.2025 r.	98	43

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku

Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Smołdzino działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej. Realizuje on zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, działań wobec dłużników alimentacyjnych.

W roku 2025 (stan na dzień 30.11.2025) objął on wsparciem (w różnych formach pomocy społecznej) **189 rodzin**, w tym **14 rodzin z powodu alkoholizmu**.

Wśród powodów korzystania z pomocy społecznej wymienianych jako jeden z głównych czynników wskazuje się długotrwałą chorobę, ubóstwo, niepełnosprawność.

W ramach świadczonej pomocy przez GOPS od czerwca 2015 r. funkcjonuje placówka wsparcia dziennego – Świetlica w Żelazie zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Do placówki uczęszcza **15 dzieci**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej wspiera rodziny w trudnych sytuacjach życiowych, w tym w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

poprzez asystenturę rodziny. W roku 2025 (stan na 30.11.2025) objętych asystenturą zostało **6 rodzin**. Zjawiskiem często towarzyszącym nadużywaniu alkoholu jest występowanie przemocy w rodzinie. Zjawisko przemocy w rodzinie występuje wśród mieszkańców Gminy Smołdzino i wciąż się ujawnia. Skalę tego problemu wskazują dane pozyskane z Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2025 roku odbyło się **6 spotkań** (stan na dzień 30.11.2025) członków Zespołu. Objęto wsparciem w ramach procedury Niebieskiej Karty **3 rodziny**. Do Przewodniczącego Zespołu wpłynęły **4 Niebieskie Karty**. W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty odbyło się **9 spotkań grup roboczych**.

Źródło: GOPS w Smołdzinie siedzibą w Gardnie Wielkiej

Oświata

Na terenie Gminy Smołdzino działa 1 szkoła - Zespół Szkolno – Przedszkolny w Smołdzinie, w tym Szkoła Podstawowa i Gminne Przedszkole w Smołdzinie.

Poniższa tabela przedstawia informacje dot. liczby dzieci w szkole i przedszkolu.

Tabela 3. Liczba dzieci w szkole i przedszkolu.

ROK stan na dzień 30.09.	Liczba uczniów w Szkole Podstawowej	Liczba dzieci w przedszkolu
2024	218	86
2025	221	81

Źródło: Urząd Gminy Smołdzino

Problemy społeczne, czyli ogół zachowań podejmowanych przez jednostki lub pewną część społeczeństwa, a które są nieakceptowane przez daną zbiorowość, stwarzają zagrożenie dla *status quo*, wartości i przekonań ogółu społeczeństwa oraz ograniczają potencjał danej grupy. Z tego powodu konieczne jest podejmowanie interwencji i działań ograniczających ich skalę, co jest możliwe dzięki oddolnym inicjatywom oraz aktywnej polityce społecznej instytucji publicznych.

Gmina Smołdzino realizując swoje zadania w zakresie wsparcia lokalnej społeczności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i wzmacnianiu jej potencjału zaobserwowała niekorzystne dla ogółu mieszkańców zmiany społeczne i trendy zagrażające właściwemu funkcjonowaniu, na skutek których może zaistnieć konieczność udzielenia osobom w kryzysie interdyscyplinarnej pomocy.

W wyniku niniejszych refleksji przeprowadzono kompleksowe badania społeczne wśród **dorosłych mieszkańców** oraz **uczniów**, inicjując tym samym proces pozytywnych zmian społecznych. W przypadku badania uczniów oraz mieszkańców zdecydowano na przeprowadzenie badania za pomocą techniki badawczej **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), w której respondent samodzielnie wypełnia kwestionariusz ankiety dostępny online. W badaniu wzięły udział łącznie 232 osoby.

Uczniowie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego wypełnili 105 ankiet.

Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne, przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 55,2% ogółu. Dziewczynki wypełniły 44,8% kwestionariuszy

Płeć uczniów uczestniczących w badaniu:

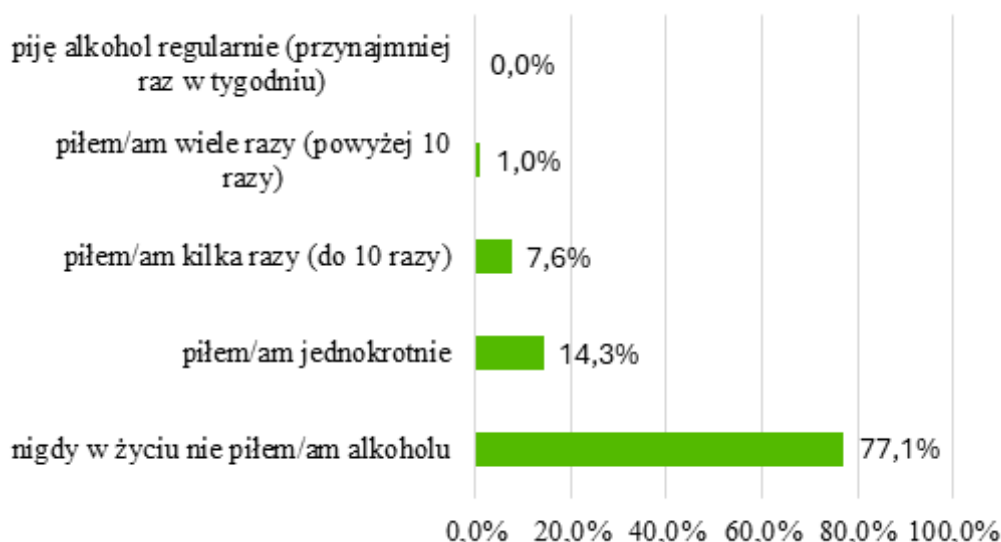

Najwięcej, bo 28,6% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do V klasy szkoły podstawowej, 25,7% wskazało na klasę VI, 24,8% to uczniowie VIII klasy, a najmniejszy odsetek ankietowanych uczył się w VII klasie szkoły podstawowej (21,0%).

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał wykazał, że kontakt z nim miał średni co piąty badany (22,9%). 14,3% osób, które oświadczyły, że sięgnęły po alkohol to uczniowie, którzy spożywali go jednokrotnie, 7,6% respondentów piło napoje alkoholowe kilka razy (do 10 razy), a 1,0% – wiele razy (powyżej 10 razy). Żaden badany nie pije alkoholu regularnie, tj. przynajmniej raz w tygodniu.

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?

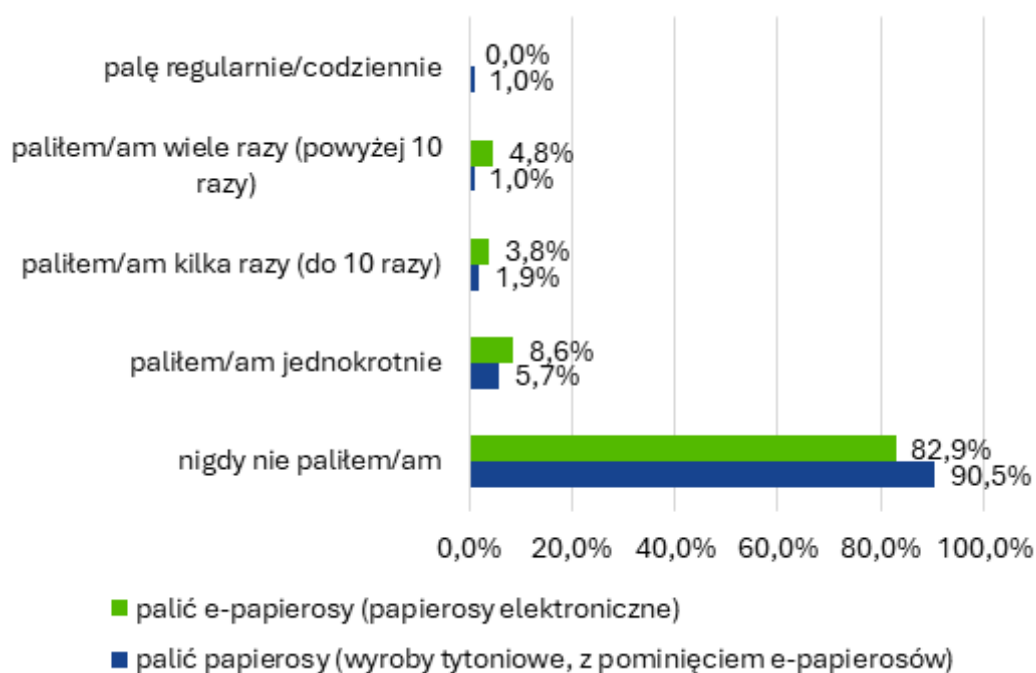

PROBLEM NIKOTYNOWY

Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z papierosami tradycyjnymi miało 9,6% ankietowanych, w tym 5,7% uczniów sięgnęło po nie jednokrotnie, 1,9% robiło to kilka razy (do 10), natomiast po 1,0% badanych paliło wiele razy (powyżej 10 razy) lub robi to regularnie/codziennie. Jak wynika z badań, po e-papierosy sięgnęło 17,2% ankietowanych, w tym 8,6% paliło je jednokrotnie, 3,8% – kilka razy (do 10 razy), a 4,8% – wiele razy (powyżej 10 razy).

Żaden badany nie pali e-papierosów regularnie/codziennie.

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się:

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 5,8% z nich sięgnęło po substancje psychoaktywne, z czego po 2,9% zażywało je jednokrotnie lub kilka razy (do 10 razy).

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

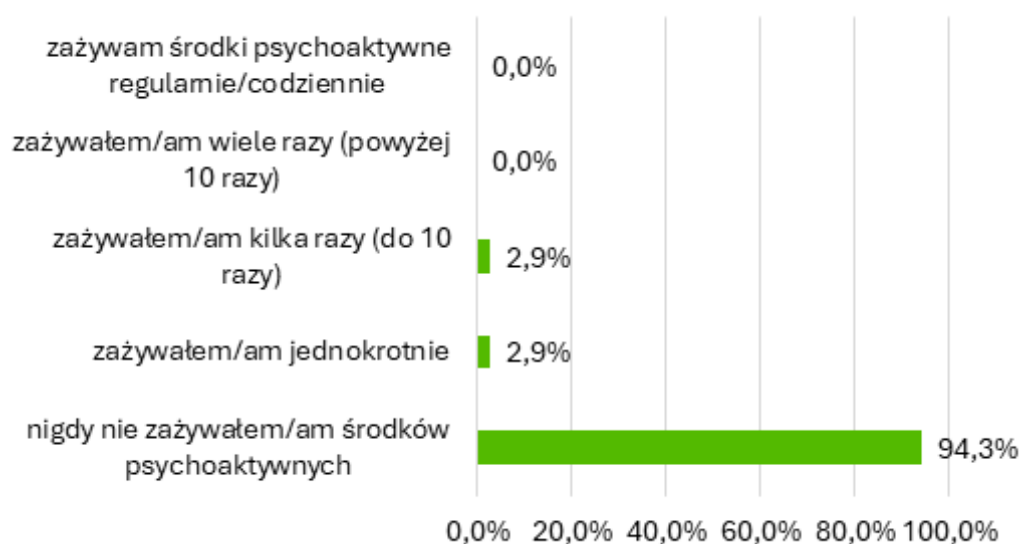

Tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, po 2 osoby sięgnęły po dopalacze, leki w celu odurzenia oraz inne substancje, wymieniając błędnie e-papierosy i napój energetyczny (po 33,0%).

Jakie były to substancje?

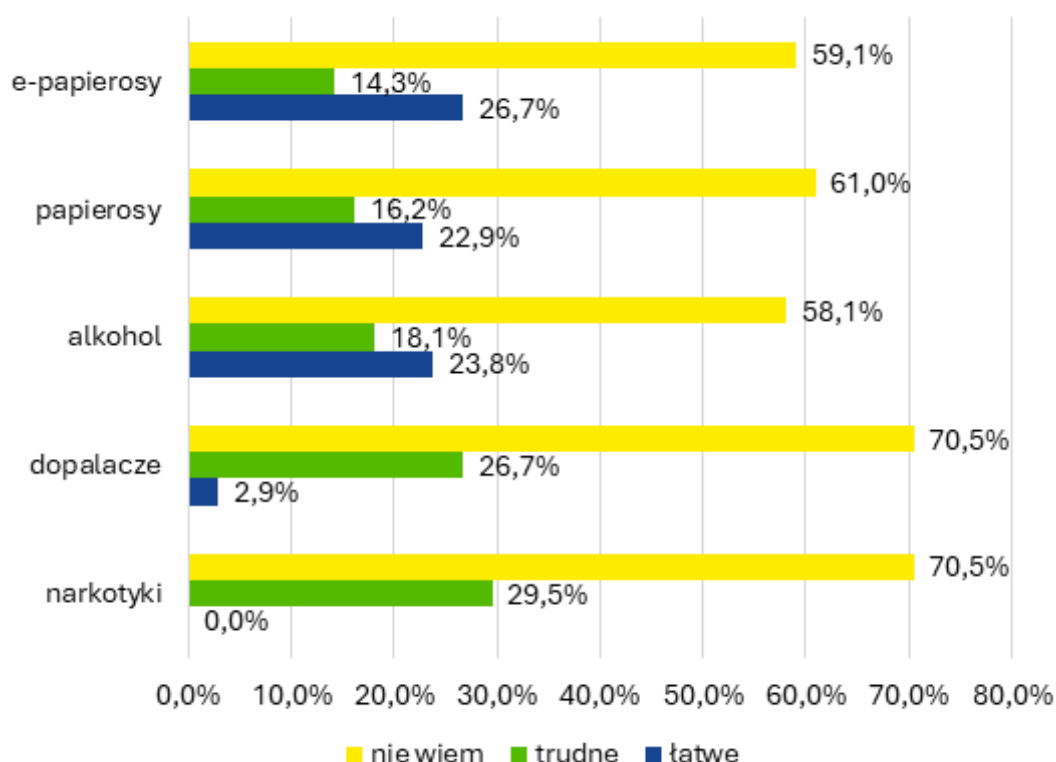
Odpowiedź	%	Liczba odp.
dopalacze	33,3%	2
leki w celu odurzenia	33,3%	2

inne	33,3%	2
marihuana	0,0%	0
amfetamina	0,0%	0
mefedron	0,0%	0

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki nie są łatwe do zdobycia dla żadnego ucznia, a trudne dla 29,5%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 2,9% badanych, a trudne dla 26,7%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 23,8% respondentów, a trudny dla 18,1%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 22,9% ankietowanych, a trudne dla 16,2%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 26,7% osób, a trudne dla 14,3%.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy, e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to:

PROBLEM PRZEMOCY

Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącą odpowiedź udzielił blisko co trzeci badany (30,5%).

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczały przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 21 osób (65,6%), z kolei 6 respondentów wskazało na rodzzeństwo (18,8%). 4 badanych doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (12,5%), a po 3 ankietowanych wyróżniło rodziców oraz inne osoby, w tym: *rodzinę i osoby z innej szkoły* (po 9,4%).

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie z mojej szkoły	65,6%	21
rodzeństwo	18,8%	6

koledzy/koleżanki spoza szkoły	12,5%	4
rodzice	9,4%	3
inne osoby	9,4%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- przemocy psychicznej doznało 24 badanych (75,0%),
- przemocy fizycznej doświadczyło 13 uczniów (40,6%),
- przemocy seksualnej doświadczyło 6 respondentów (18,8%),
- zaniedbania doznał 1 ankietowany (3,1%).

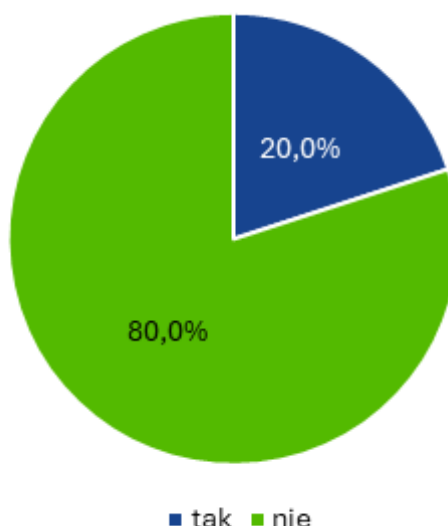
Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	75,0%	24
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	40,6%	13
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	18,8%	6
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	3,1%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedział średnio co piąty uczeń, tj. 20,0%.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby?

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- przemoc psychiczną stosowało 15 respondentów (71,4%),
- przemoc fizyczną zastosowało 8 ankietowanych (38,1%),

- przemocy seksualnej nie dopuścił się żaden badany.

Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	71,4%	15
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/aśm dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	38,1%	8
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który go zawstydział itp.	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec uczniów ze swojej szkoły oraz rodzeństwa – wskazało na to po 10 osób (po 50,0%). 4 ankietowanych przyznało się do przemocy wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (20,0%). 1 badany pominął to pytanie.

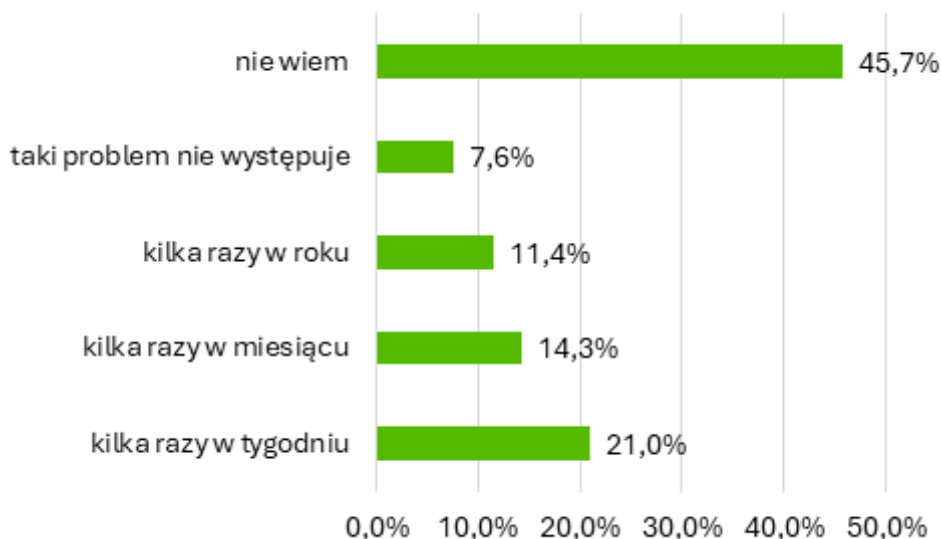
Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniów z mojej szkoły	50,0%	10
rodzeństwa	50,0%	10
kolegów/koleżanek spoza szkoły	20,0%	4
innych osób	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 45,7% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 7,6% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 46,7% wszystkich badanych, przy czym 11,4% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 14,3% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 21,0% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

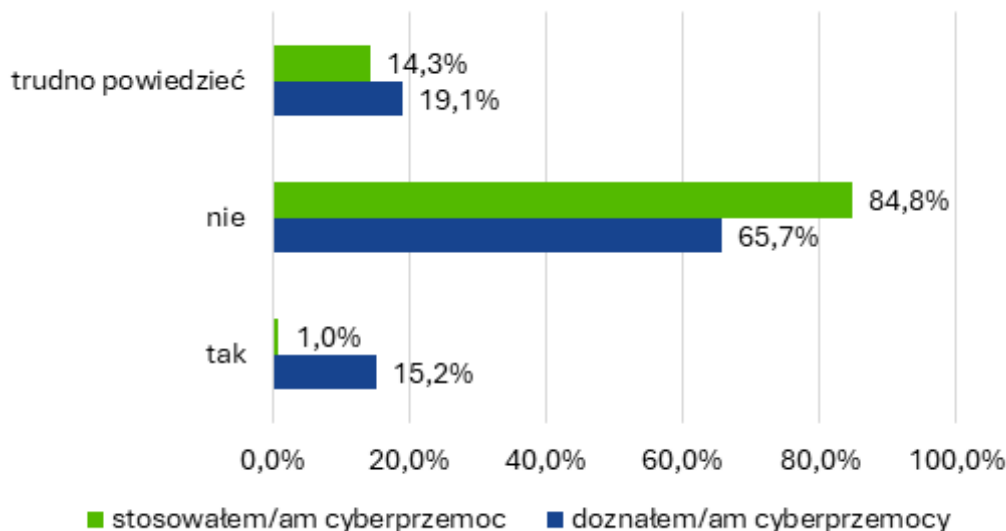
Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?

Następnie uczniowie biorący udział w badaniu mieli odpowiedzieć na pytanie, czy sami stosowali lub doświadczali cyberprzemocy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy. 15,2% uczniów stwierdziło, że doświadczali cyberprzemocy, natomiast 19,1% osób nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Z udzielonych

odpowiedzi wynika, że odsetek 1,0% respondentów przyznał się do stosowania przemocy w Internecie, jednocześnie 14,3% osób wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyludzanie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)?

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często uczniowie z gminy Smołdzino korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Pierwsze pytanie miało zweryfikować, ile czasu w ciągu dnia uczniowie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Badanie wykazało, że znaczna część młodych mieszkańców poświęca na korzystanie z tego typu urządzeń powyżej 1 godziny do 3 godzin dziennie (32,4%) oraz powyżej 3 godzin do 5 godzin dziennie (29,5%). 15,2% ankietowanych przeznacza na to powyżej 5 do 7 godzin dziennie, 11,4% badanych do 1 godziny, z kolei 7,6% – powyżej 7 godzin dziennie. 3,8% badanych podało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie.

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Tego typu zachowanie zadeklarowało 27 osób (26,0%), w tym 2 badanych zdarza się to bardzo często (1,9%), 1 uczniowi – często (1,0%), 18 respondentom – czasami (17,3%), natomiast 6 ankietowanych zadeklarowało, że skłamało w tej sprawie jeden raz (5,8%). 1 badany pominął to pytanie.

Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	1,9%	2
tak, często	1,0%	1
tak, czasami	17,3%	18
tak, jednokrotnie	5,8%	6
nie	74,0%	77

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 31,4% badanych. Wśród tych osób 9,5% grało w nie jednokrotnie, 10,5% – od 2 do 10 razy, z kolei 11,4% – powyżej 10 razy.

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Kolejna część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Smołdzino dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeerii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. Największy odsetek wskazał na napadowe objadanie się (26,7%), 23,8% uczniów wyróżniło anoreksję, a 15,2% – bulimię. Tylko 4,8% ankietowanych wytypowało ortoreksję, a brak wiedzy, czym są zaburzenia odżywiania zadeklarowało aż 38,1% uczniów. Z odpowiedzi wynika, iż błędną wiedzę w tym zakresie ma 12,4% uczniów, w opinii których do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzycę, 8,6% osób w przypadku alergii pokarmowych oraz 7,6% badanych odnośnie zaburzeń jelit. Blisko co czwartemu ankietowanemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (23,8%).

ZDROWIE PSYCHICZNE

W ostatniej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców gminy Smołdzino, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, średnio co drugi respondent doświadczył w tym czasie obniżenia nastroju (55,2%). 42,9% respondentom towarzyszyło osłabienie koncentracji, 41,9% miało niską samoocenę, a co trzeci doznał zaburzeń snu (32,4%). Jeden na czterech ankietowanych odczuwał lęk (29,5%), aż 12,4% uczniów dopadały w tym czasie myśli samobójcze, a 8,6% podejmowało się czynów autoagresywnych, co świadczy o bardzo dużych problemach związanych ze zdrowiem psychicznym uczniów z Gminy.

Szkoła odgrywa kluczową rolę nie tylko w procesie edukacyjnym, ale również w kształtowaniu kompetencji społecznych, emocjonalnych i życiowych młodych ludzi. Profilaktyka uzależnień to bardzo ważny obszar działań prowadzonych w szkole. Podtrzymywanie działań profilaktycznych prowadzonych przez psychologa, pedagogów i wychowawców w głównej mierze polega na informowaniu o zagrożeniach związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych i możliwościach leczenia.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

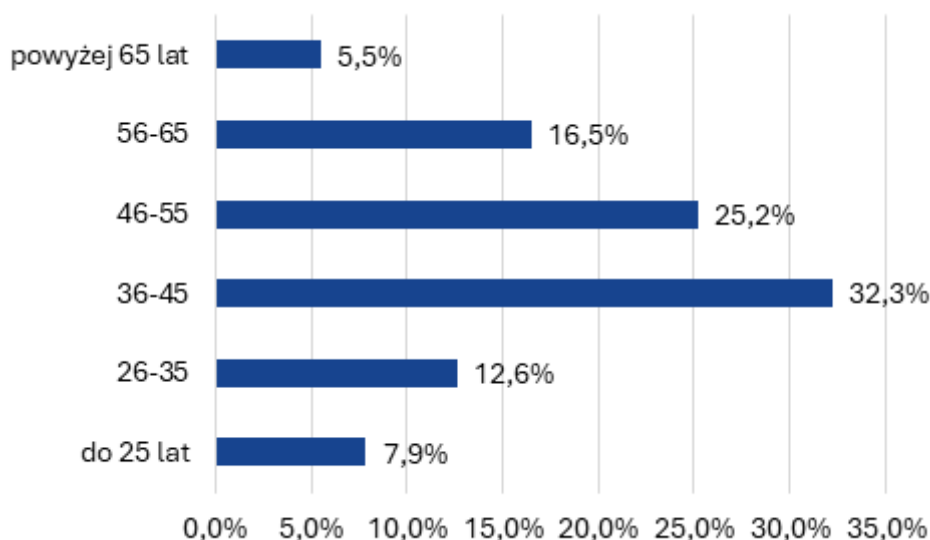
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Smołdzino **wzięło udział 127 mieszkańców mających powyżej 18 lat**. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, z podziałem na płeć. Można zauważyć, że zdecydowanie więcej ankiet wypełniły kobiety – stanowiły one 71,7% ogółu, natomiast mężczyźni – 28,3%.

Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu:

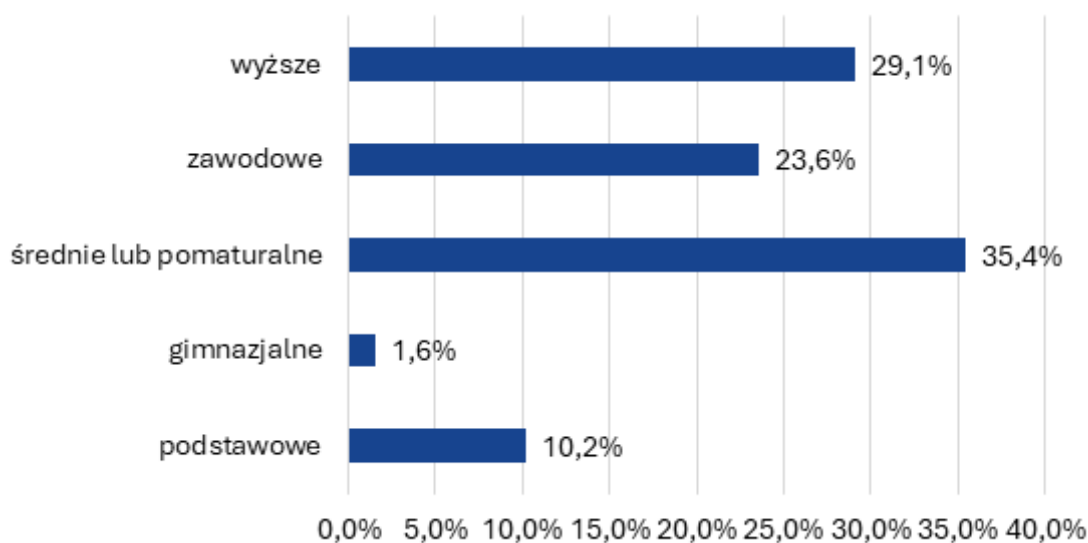
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (32,3%), a następnie mający 46-55 lat (25,2%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 56-65 lat (16,5%), 26-35 lat (12,6%), a najmniejszy odsetek stanowiły osoby do 25 roku życia (7,9%) oraz powyżej 65 lat (5,5%).

Wiek:

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Średnio co trzeci mieszkaniec legitymował się wykształceniem średnim/ pomaturalnym (35,4%), a co czwarty – wyższym (29,1%) lub zawodowym (23,6%). 10,2% badanych posiada wykształcenie podstawowe, natomiast 1,6% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie gimnazjum.

Wykształcenie:

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż 0,8% ankietowanych sięga po alkohol codziennie, 3,2% – kilka razy w tygodniu, 3,9% – raz w tygodniu, 14,2% – kilka razy w miesiącu, a 8,7% – raz w miesiącu. 33,1% respondentów podało, że pije alkohol kilka razy w roku, natomiast abstynencję zadeklarowało 36,2% osób.

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Odpowiedzi mieszkańców są następujące: większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (67 osób, tj. 83,8%). 6 respondentów wskazało, że doszło do tego 1 raz (7,5%), 5 badanych przyznało, że miało to miejsce 2-5 razy (6,3%), a po 1 osobie wskazało na częstotliwość 6-10 razy lub powyżej 10 razy (po 1,3%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
-----------	---	-------------

1 raz	7,5%	6
2-5 razy	6,3%	5
6-10 razy	1,3%	1
powyżej 10 razy	1,3%	1
ani razu	83,8%	67

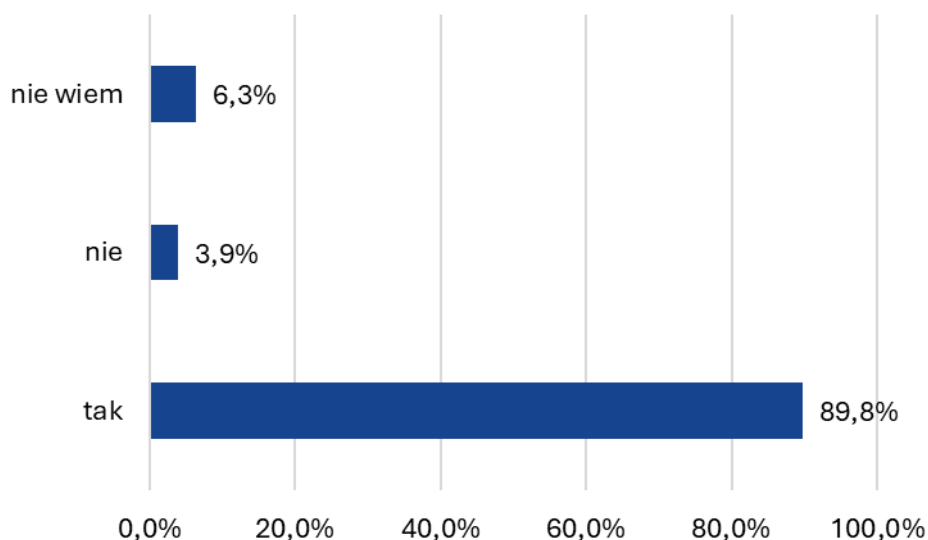
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Wśród badanych 25 osób podało, że nie posiada prawa jazdy (31,7%), 53 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (67,1%), z kolei do kierowania pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu przyznał się 1 ankietowany, któremu takie sytuacje zdarzały się sporadycznie (1,3%). 2 badanych pominęło to pytanie.

Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	67,1%	53
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	1,3%	1
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	31,7%	25

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród nieznacznej części mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 6,3% badanych, a „nie” – 3,9% osób. 89,9% respondentów przyznało, że spożywanie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka.

Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka?

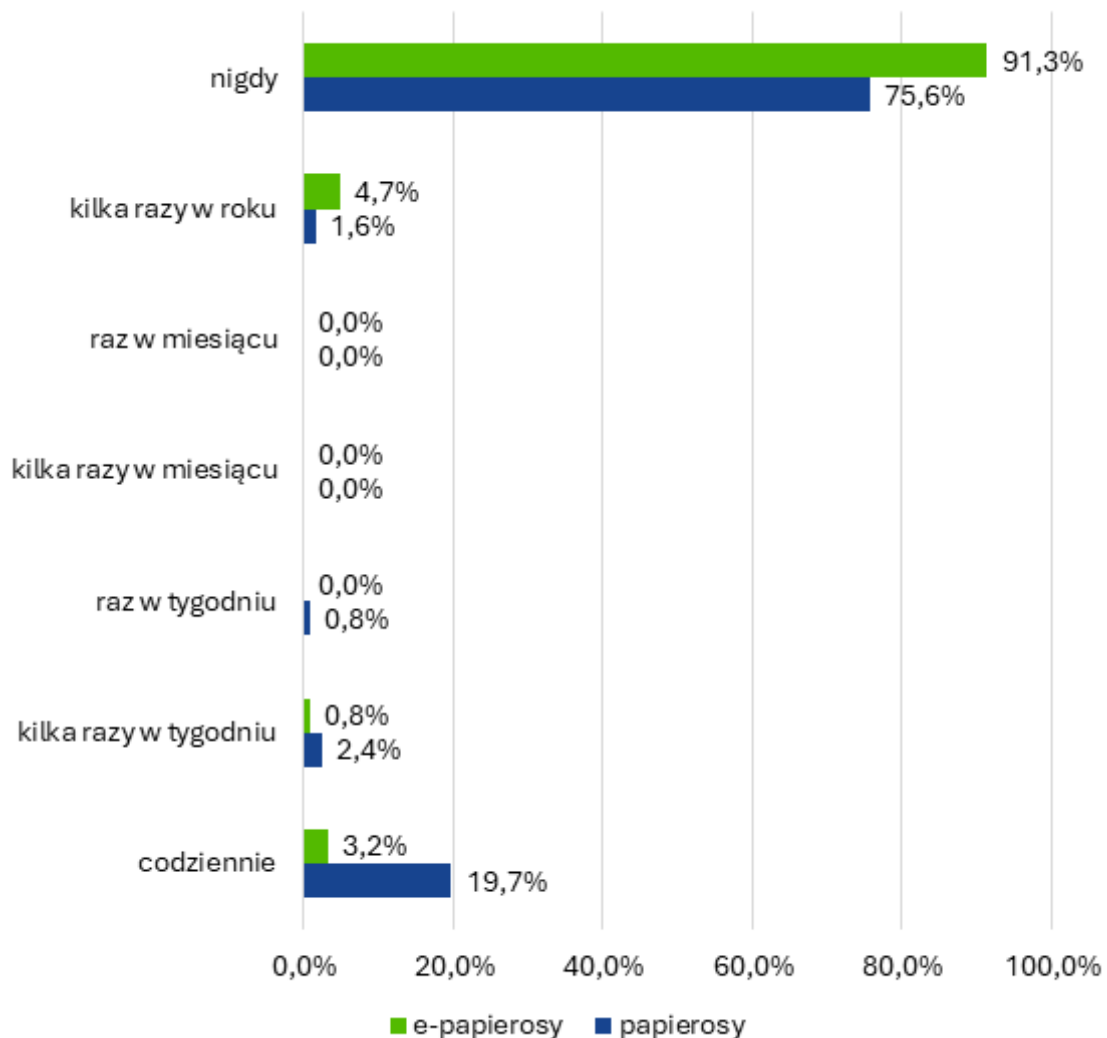

PROBLEM NIKOTYNOWY

Drugi z badanych obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców Gminy. Spośród wszystkich badanych osób papierosy tradycyjne pali 24,5%, przy czym 1,6% ankietowanych sięga po nie kilka razy w roku, 0,8% robi to raz w tygodniu, 2,4% – kilka razy w tygodniu, natomiast 19,7% podaje, że pali papierosy codziennie.

Po elektroniczne papierosy sięga 8,7% respondentów, przy czym 4,7% z nich robi to kilka razy w roku, 0,8% – kilka razy w tygodniu, a 3,2% – codziennie.

Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy?

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania narkotyków, dopalaczy lub innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 6,4% respondentów, z czego po 0,8% zażywa je codziennie, kilka razy w tygodniu, raz w miesiącu oraz robiło to raz w życiu. Po 1,6% wskazało na zażywanie substancji kilka razy w roku, a także kilka razy w miesiącu.

W ostatnim pytaniu dotyczącym uzależnień poprosiliśmy ankietowanych o odpowiedź na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa pewnych substancji lub w sposób nadmierny podejmuje się pewnych czynności. Odpowiedzi respondentów przedstawiają się następująco: znajomość osób uzależnionych od alkoholu zadeklarowało 57,5% uczestników badania, przy czym 12,6% z nich zna jedną osobę, 36,2% – kilka osób (do 10) natomiast 8,7% badanych – wiele osób (powyżej 10), 21,3% ankietowanych przyznało, że zna osoby nadużywające narkotyków, przy czym 7,1% z nich zna jedną osobę, 13,4% – kilka osób (do 10), natomiast 0,8% badanych – wiele osób (powyżej 10), 19,0% ankietowanych przyznało, iż w ich otoczeniu znajdują się osoby nadmiernie podejmujące się pewnych czynności, przy czym 8,7% wskazało na jedną taką osobę, 9,5% badanych – kilka osób (do 10), a 0,8% respondentów – wiele osób (powyżej 10).

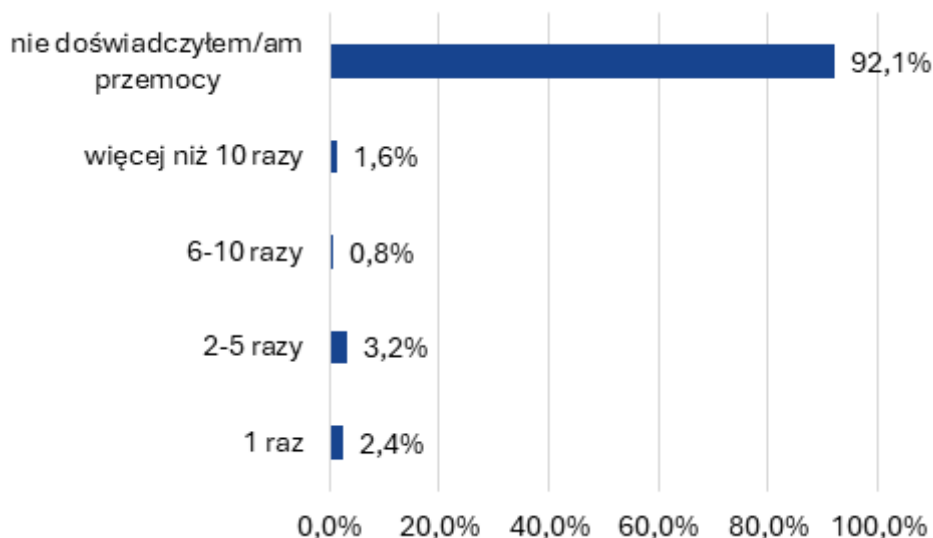
PROBLEM PRZEMOCY

Wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 10,2% respondentów odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, 7,9% – kilka osób (do 10), natomiast 1,6% badanych zna wiele osób (powyżej 10), które doznają przemocy. 29,1% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast 51,2% badanych zadeklarowało, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu.

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy doznało 8,0% mieszkańców, wśród których 2,4% doświadczyło jej 1 raz, 3,2% – 2-5 razy, 0,8% – 6-10 razy, natomiast 1,6% – więcej niż 10 razy.

Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 7 badanych doznało przemocy psychicznej (70,0 %), 4 osoby – przemocy fizycznej (40,0%), 2 respondentów nie wiedziało, jaka była to forma (20,0%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na zaniedbanie oraz przemoc ekonomiczną (po 10,0%).

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	70,0%	7
przemoc fizyczna	40,0%	4
nie wiem	20,0%	2
przemoc ekonomiczna	10,0%	1
zaniedbanie	10,0%	1
przemoc seksualna	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zapytano respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Jak widać w kolejnej tabeli, najczęściej badanych doznało przemocy ze strony męża/żony oraz innych osób, w tym: *brata, sąsiada i szwagra* (po 3 osoby, tj. 33,3%). Po 2 osoby wskazywały na rodziców i innych członków rodziny (po 22,2%), natomiast 1 badany doznał przemocy ze strony partnera/partnerki (po 11,1%). 1 osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	33,3%	3
inne osoby	33,3%	3
rodzice	22,2%	2
inni członkowie rodziny	22,2%	2
partner/partnerka	11,1%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy zostali poproszeni również o odpowiedź na pytanie dotyczące stosowania przemocy przez nich samych. Do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznał się niewielki odsetek, tj. 1,6% badanych (2 osoby). Stosowali oni przemoc wobec męża/żony oraz innych osób, w tym brata (po 0,8%).

Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 29,1% badanych, z czego 3,9% ankietowanych uważa, że mogą one być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być skuteczne, a 25,2% respondentów twierdzi, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie 23,6% dorosłych mieszkańców udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane według 47,2% badanych.

Ostatnie pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 6,3% badanych, z kolei 8,7% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania przemocy w Internecie nie przyznał się żaden ankietowany, a 5,5% miało trudności w ocenie

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny blok pytań miał na celu zweryfikować w jaki sposób oraz jak często dorośli mieszkańcy gminy Smółdzino korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż najwięcej osób poświęca na to powyżej 1 godziny do 3 godzin (37,8%) lub do 1 godziny dziennie (32,3%). 13,4% respondentów spędza w ten sposób powyżej 3 godzin do 5 godzin, a po 6,3% badanych – powyżej 5 godzin do 7 godzin bądź powyżej 7 godzin dziennie. 3,9% respondentów odpowiedziało, że nie korzysta z tego typu urządzeń i/lub Internetu.

W dalszej kolejności mieszkańcy mieli odpowiedzieć na pytanie, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Twierdząco odpowiedziało 33 ankietowanych (27,5%), a zaprzeczyło 40 osób (33,3%). Średnio co czwarty mieszkaniec nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (31 osób, tj. 25,8%), z kolei 16 badanych trudno było to ocenić (13,3%).

Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	27,5%	33
nie	33,3%	40
trudno powiedzieć	13,3%	16
nie przewiduję określonego czasu	25,8%	31

HAZARD

W celu określenia skali podejmowania zachowań hazardowych respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że styczność z takimi grami miało 24,4% dorosłych mieszkańców, wśród których 8,7% badanych wskazało, że grało w nie 1 raz, 11,0% – od 2 do 10 razy, natomiast 4,7% – powyżej 10 razy.

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. Co trzeci ankietowany potwierdził zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (12 osób, tj. 38,7%), 45,2% badanych temu zaprzeczyło (14 osób), z kolei 5 respondentów miało problemyz odpowiedzią na to pytanie (16,1%).

Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	38,7%	12
nie	45,2%	14
trudno powiedzieć	16,1%	5

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Smołdzino, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych oraz z zakresu zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm jest przykładem uzależnienia behawioralnego, które w okresie ostatnich lat zwiększyło swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie zakupów, odżywiania oraz pracy. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco: ponad połowa osób biorących udział w badaniu często myśli o swoich obowiązkach zawodowych po godzinach pracy (53,5%), wśród badanych 15,0% ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku niż wstępnie zakładali, 12,6% ankietowanych zawsze zajada stres i inne intensywne emocje i nie może się powstrzymać od jedzenia, 11,8% ankietowanych przyznało, iż nie może się powstrzymać od kupowania nowych rzeczy, chociaż nie są im potrzebne i przekraczają ich możliwości finansowe.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Respondenci zostali poproszeni również o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze gminy Smołdzino. Za najważniejsze problemy uznano: bezrobocie (51,2%), a także uzależnienia wśród osób dorosłych (45,7%). W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na ubóstwo (22,8%), samotność/izolację osób starszych (21,3%), a także niepełnosprawność (20,5%). Kolejnym zauważalnym problemem jest przemoc domowa, na którą wskazało 18,1% osób, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (15,0%) oraz zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (14,2%). Najmniej zauważalnym problemem w opinii ankietowanych jest bezdomność (1,6%) oraz sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (12,6%). 5,5% zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”. Wśród innych problemów wymieniono m.in. *problemy psychiczne* (1,6%).

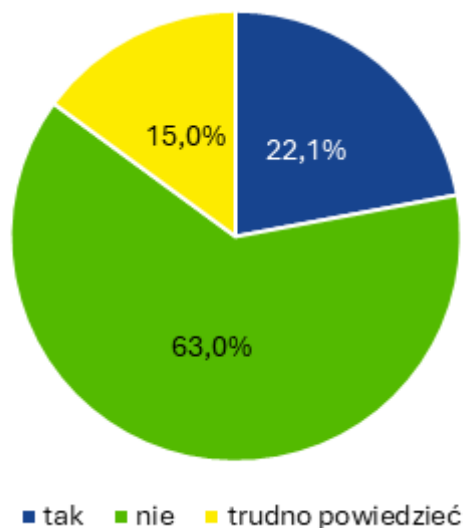
RYNEK PRACY

W kolejnym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Smołdzino. Badani mieli określić, z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie (55,1%), brak kwalifikacji zawodowych (51,2%) oraz brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (30,7%). Po 22,8% osób zwróciło uwagę na nieadekwatne wynagrodzenie i niewystarczającą liczbę organizowanych kursów/staży/szkoleń podnoszących kwalifikacje, a tylko 10,2% wskazało na ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego. 3,9% badanych nie wie, jakie trudności napotykają osoby bezrobotne w Gminie. 11,0% respondentów podało inne odpowiedzi, gdzie wielokrotnie wskazywano na *brak chęci do pracy, utrudnione dojazdy, słabą komunikację ze Ślupskiem, wykluczenie komunikacyjne, problem nad opieką dla dzieci, problemy chorobowe oraz brak żłobka państwowego*.

UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Następne pytanie dotyczyło tego, czy respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie: ponad połowa osób odpowiedziała przecząco na to pytanie (63,0%), co piąty badany udzielił twierdzącej odpowiedzi (22,1%), z kolei 15,0% respondentów nie potrafiło jednoznacznie stwierdzić, czy doświadczyło takiej sytuacji.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe?

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy osób są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (55,1%), na drugim – osoby dotknięte problemem uzależnień (52,0%), z kolei na trzecim – osoby starsze (50,4%). W dalszej kolejności wskazywano na osoby uzyskujące niskie dochody (26,8%), osoby bezrobotne (24,4%), a najmniejszy odsetek wskazał na osoby bezdomne (11,0%). Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 7,9% ankietowanych. Wśród innych odpowiedzi ankietowani wyróżnili *osoby, które nie szukają pracy, a oczekują świadczeń* (0,8%).

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 49,6% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a 32,3% mieszkańców jest zdania, że jest przystosowana w stopniu średnim. 7,1% osób nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie, z kolei zaledwie 11,0% twierdzi, że wiele miejsc w Gminie jest przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych na terenie Gminy są problemy zdrowotne (57,5%), a niewiele mniejszy odsetek wskazał na samotność, izolację (44,9%). Na trzecim miejscu znalazły się niewystarczające środki do życia (39,4%). Średnio co trzeci badany wskazał na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (33,1%), a co czwarty wyróżnił brak wsparcia ze strony rodziny (26,0%). 18,9% osób jest zdania, że to bariery architektoniczne są najważniejszym problemem osób starszych, a tylko 12,6% wskazało na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 3,2% respondentów, natomiast 0,8% wymieniło inne problemy, w tym **dużą odległość od lekarzy specjalistów, długie kolejki oraz brak komunikacji**.

W kolejnym pytaniu mieszkańcy mieli wskazać na problemy, z którymi zmagają się osoby z niepełnosprawnościami na terenie gminy Smołdzino. Zdaniem najwyższego odsetka badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami są: niewystarczające środki do życia (44,9%), bariery architektoniczne (43,3%), brak ofert pracy (42,5%) oraz samotność/izolacja (41,7%). Średnio co czwarty respondent wskazał na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (27,6%), natomiast 15,8% wyróżnił brak wsparcia ze strony rodziny. Na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego wskazało 14,2% badanych, z kolei brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 1,6% respondentów. Zdaniem 2,4% uczestników badania żadna z wymienionych wyżej odpowiedzi nie stanowi istotnego problemu dla osób z niepełnosprawnościami, natomiast wśród innych odpowiedzi wskazywano na brak możliwości rehabilitacji (0,8%).

ZDROWIE PSYCHICZNE

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy gminy Smołdzino mieli określić, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że: 45,7% doświadczyło obniżenia nastroju, 44,1% doznało osłabienia

koncentracji, 38,6% miało zaburzenia snu, 28,4% odczuwało lęk, 21,3% miało niską samoocenę, 6,3% miało myśli samobójcze, 4,7% podejmowało się czynów samobójczych.

Na kanwie prowadzonych badań i ich wyników możliwe jest określenie kierunku zmian społecznych, czyli wskazania działań, za pomocą których zmniejszyłaby się skala danego problemu społecznego, a także ujawnienie nasilających się niekorzystnych zjawisk społecznych. W przypadku rozpoznania nowych problemów niezbędne jest również **wdrożenie kolejnych działań naprawczych** oraz poddanie ich ocenie po odpowiednim okresie od ich zainicjowania.

Należy cały czas poszerzać zakres profilaktyki. Odpowiednie programy profilaktyczne z uwzględnieniem przystosowalności do rzeczywistości, postaw i przekonań młodych i starszych ludzi, możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego przyniosą wymierne korzyści.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Smołdzinie została powołana w celu inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowania czynności do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Realizuje ona zadania zawarte w ustawie, a w szczególności:

- 1) podejmuje czynności zmierzające do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) przygotowuje wnioski do Sądu o orzeczenie obowiązku leczenia,
- 3) opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie Gminy Smołdzino miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków sprzedaży tych napojów,
- 3) przeprowadza kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 4) współdziała z instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia oraz rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień.

W 2025 roku (stan na 08.12.2025 r.) GKRPA w Smołdzinie spotkała się na **11 posiedzeniach**.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **9 wniosków** o zdiagnozowanie problemu alkoholowego i podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu. Wystosowano **13 zaproszeń** na posiedzenie zespołu ds. motywowania do leczenia, do osób wobec których wystąpiło uzasadnione podejrzenie o nadużywanie alkoholu i do osób u których kontynuowano prowadzone postępowania. Zespół ds. motywowania do leczenia przeprowadził z **9 osobami** rozmowy interwencyjno - motywujące na temat szkodliwości oraz zagrożeń związanych z nadmiernym spożywaniem alkoholu wobec, których prowadzono postępowania w celu zdiagnozowania uzależnienia. Przeprowadzono rozmowy z **4 członkami rodzin**. **5 osób** skierowano do biegłych sądowych celem wykonania diagnozy i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. Komisja wystąpiła do Sądu Rejonowego z wnioskami o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec **3 osób**.

Ponadto upoważnieni członkowie GKRPA dokonali kontroli przestrzegania zasad i warunków sprzedaży w **6 placówkach** prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przez sprzedawców przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W trakcie kontroli nie stwierdzono rażącego naruszenia prawa.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Tabela 4. Statystyka zdarzeń drogowych na terenie Gminy Smołdzino w latach 2023 - 2025 (stan na 30.11.2025 r.)

Lp.	Zdarzenie drogowe	2023	2024	2025
1.	Liczba wypadków	0	0	0
2.	Liczba zabitych	0	0	0
3.	Liczba rannych	0	0	0
4.	Liczba kolizji	4	13	10
5.	Liczba zatrzymanych kierowców będących pod wpływem alkoholu, czy	2	5	3

	innych nielegalnych substancji psychoaktywnych			
--	--	--	--	--

Źródło: Posterunek Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej

III. Cel Programu

Głównym celem Programu jest ograniczenie, eliminowanie i łagodzenie zagrożeń społecznych, w tym szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Smołdzino. Spośród celów szczegółowych nacisk kładzie się na następujące działania:

- podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat rosnącego zagrożenia rozwojem alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych,
- rozszerzenie dostępu do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych,
- tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego, poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych.

IV. Zadania Programu oraz wskaźniki ich realizacji

Program będzie realizowany poprzez następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin.

Sposoby realizacji:

- 1) Podejmowanie działań przez GKRPA w celu zobowiązania osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.
- 2) Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.
- 3) Finansowanie kosztów badań i sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydawanych przez biegłych sądowych.
- 4) Pokrywanie kosztów sądowych i komorniczych w związku z przekazaniem wniosku do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.
- 5) Współpraca z placówkami służby zdrowia i ośrodkami leczenia uzależnień w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.
- 6) Współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
- 7) Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno - informacyjnych.
- 8) Zakup materiałów biurowych i wyposażenia na potrzeby GKRPA.
- 9) Szerokie informowanie mieszkańców Gminy Smołdzino o możliwościach skorzystania z pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień poprzez rozpowszechnianie informacji.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

Sposoby realizacji:

- 1) Zabezpieczenie pomocy terapeutycznej i psychologicznej oraz prawnej osobom z problemem alkoholowym, narkotycznym i innymi uzależnieniami oraz ich rodzinom.
- 2) Finansowanie zajęć socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Finansowanie i współfinansowanie półkolonii, koloni, obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/ problemem przemocy, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- 4) Prowadzenie edukacji w zakresie problematyki alkoholowej, narkotyków i innych uzależnień poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (broszury, ulotki).
- 5) Finansowanie programów psychoterapeutycznych i terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, jak również osób współuzależnionych.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Sposoby realizacji:

- 1) Dofinansowanie różnych form zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, działalności profilaktycznej, wychowawczej i edukacyjnej, w tym programów profilaktycznych, zajęć edukacyjno – rozwojowych oraz specjalistycznych form pomocy psychologicznej.
- 2) Finansowanie zajęć socjoterapeutycznych lub opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Finansowanie i współfinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia, zagrożonych wykluczeniem społecznym/problemem przemocy.
- 4) Dofinansowywanie programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- 5) Organizacja oraz dofinansowanie lokalnych imprez, akcji oraz działań profilaktycznych.
- 6) Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych, w tym udział w kampaniach edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków oraz innych uzależnień.
- 7) Wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość i wolność od wszelkich uzależnień, w tym behawioralnych.
- 8) Finansowanie zakupów i prenumeraty czasopism, plakatów, broszur, filmów oraz innych materiałów edukacyjnych o tematyce profilaktycznej.
- 9) Organizacja konkursów o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz dotyczących uzależnień behawioralnych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień.

Sposoby realizacji:

- 1) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych i innych podmiotów realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii na rzecz mieszkańców Gminy Smołdzino.
- 2) Podnoszenie kompetencji (finansowanie szkoleń i kursów) różnych grup zawodowych w zakresie profilaktyki uzależnień (wraz z finansowaniem kosztów dojazdu).

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposoby realizacji:

- 1) Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży, sprawdzające przestrzeganie przepisów Ustawy.
- 2) Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie naruszania art. 13¹ i 15 Ustawy.
- 3) Wdrażanie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i ich pracowników.
- 4) Podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, prowadzonej na terenie Gminy Smołdzino oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim.

5) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów, określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Wskaźniki:

- Liczba osób korzystających z konsultacji.
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
- Liczba podmiotów zaangażowanych w realizację programów.
- Liczba osób uczestniczących w programach profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.
- Liczba osób doświadczających przemocy objętych opieką.
- Liczba osób poinformowanych o możliwości radzenia sobie z problemem uzależnienia, liczba osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
- Liczba osób, które zostały skierowane do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia w zakładzie leczenia odwykowego.
- Liczba osób przeszkolonych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

V. Realizatorzy Gminnego Programu

Zadania wynikające z Gminnego Programu będą realizowane przez Urząd Gminy Smołdzinie – Pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii we współpracy z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szkołami, organizacjami pozarządowymi, placówkami i służbami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień.

Na poziomie lokalnym pomoc dla osób i rodzin dysfunkcyjnych z powodu nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych prowadzona jest we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Posterunkiem Policji w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej, Sądem Rejonowym w Słupsku, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Słupsku, Poradnią Terapii Uzależnień przy SPSP ZOZ w Słupsku, kuratorami zawodowymi i społecznymi.

Policja, Prokuratura oraz Sąd realizują zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich kompetencji.

Instytucja kultury, placówka oświatowo – wychowawcze oraz organizacje pozarządowe realizują pozalekcyjne, programy dotyczące profilaktyki uzależnień, adresowane do wszystkich grup wiekowych.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwrotu kosztów podróży służbowej

- 1) Członkom Komisji za udział w posiedzeniu Komisji, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 165,00 zł brutto.
- 2) Podstawę do naliczenia wypłaty członkom Komisji stanowi obecność na posiedzeniu potwierdzona własnoręcznym podpisem na liście obecności.
- 3) Wypłata wynagrodzenia następuje po zatwierdzeniu listy wynagrodzeń przez Wójta Gminy oraz Skarbnika w kasie Urzędu lub przelewem na rachunek bankowy do ostatniego dnia każdego miesiąca, jednak nie później niż do 10 następnego miesiąca za miesiąc poprzedni.
- 4) W przypadku poniesienia przez członków Komisji kosztów podróży służbowej przysługuje zwrot kosztów podróży według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych na terenie kraju.

VII. Źródło finansowania

Źródłem finansowania zadań Programu są środki pochodzące z opłat z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Plan wydatków określony i zabezpieczony został w budżecie Gminy Smołdzino na 2026 rok zgodnie z poniższą klasyfikacją:

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii – **2.000,00 zł**

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi – **51.850,00 zł**

VIII. Monitoring i ewaluacja

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości realizacji na zaistniałe zjawisko alkoholizmowi.

Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu w przyszłości.

W terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego Program dotyczy Wójt Gminy Smołdzino przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie (raport) z wykonania Gminnego Programu.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) i art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii.

Realizacja powyższych zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Program określa propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych uzależnień. Program adresowany jest do całej społeczności mieszkańców Gminy Smóldzino, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami uzależnień. Głównym zadaniem wynikającym z programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz innych uzależnień, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Gminy.

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym.

Gminny Program na lata 2026 - 2027 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy.

W związku z powyższym podjęcie ww. uchwały należy uznać za zasadne.